

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 13 (78)

Львів, неділя 30 березня 1930.

Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.667 і 154.130 — — Телефон 57—90

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . . . . 3 зол.
Піврічно . . . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 долари.
Гроші в краю посилають переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами. За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотників.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

ОСТАННІ НОВИНИ.

— По галицьких українських церквах відправлено богослуження за переслідуваних християн на Україні. В багатьох селах ухвалено протести проти цих релігійних переслідувань під більшовицькою владою.

— У Львові напастували в неділю польські студенти-корпоранти жидів на вулицях, здирали жидівські афіші і вибили шиби в жидівським студентським домі.

— З України є чутка, що там відкрили більшовики нову тайну протибільшовицьку організацію. Ця організація ударемнювала головню всякі господарські зарядження більшовиків з Москви. До організації мали належати навіть деякі вищі урядовці.

— З Москви зачувати, що новим розпорядкам Сталіна про злагіднення комунізації господарств, спротивилися крайні більшовики і хочать його усунути від влади.

— В північній Китаю збунтувалося військо проти свого уряду і зачалася нова бійка китайців з китайцями.

— В індійським місті Калькуті побили індуси англійську поліцію камінням і почалася стрілянина, від якої впали трупи і ранені по обох сторопах воюючих.

— 0 —

Під увагу водних спілок.

Всі водні спілки, які мають намір в цьому році перевести у себе відводнення, на праву пасовиська, сіножатей то що, мусять зараз внести просьби до староства про кредит на ці роботи. Є розпорядження, що кредит на це видає Банк Рільний. Останній термін подань є 1 квітня.

Вертають до адрес.

Почтові власти дозволили, щоби на газетах знову наліплювати адреси передплатників, так, як було давніше. Слідуюче число газети (14) вишлемо вже з наліпленими адресами, так, що вже не буде таких клопотів з доручуванням газети.

— 0 —

Відбулося льосовання нагород.

В неділю 23. березня о год. 11 рано відбулася в Редакції „Народної Справи“ льосовання нагород. Вильосовано нагороди по 12 і по 6 золотих, а також **дві корови**, одна за 60 а друга за 40 доларів. Тому, що в суботу була вже зложена газета, не було місця вмістити в цім числі точного звіту льосовання. В слідуючім числі (за тиждень) подамо точний опис, як відбулося льосовання та хто мав щастя виграти малі нагороди а хто виграв корови.

НОВИНИ ЗІ ЛЬВОВА. Кацапи викидають український „Пласт“.

Ми писали недавно, що Управа „Ставропігії“ (при вул. Руській-Бляхарській) у Львові є тепер в москвофільських руках і хоче викинути всі українські установи, що містяться в тім домі. Недавно викинули книгарню „Рідної Школи“ а на те місце завели московську книгарню (яку розуміється українці оминають). Тепер знову виповіла мешкання організації української молодіжи „Пласт“ і на днях має ця гарна організація опустити мешкання й опинитися без даху над головою.

Цей поступок москвофілів стрінувся з великим і слушним обуренням всего українського громадянства, а пластуни запротестували проти кацапської поведінки в той спосіб, що в неділю 16. грудня зібралися в числі понад 600 люда на подвірю „Ставропігії“ і по відповідній промові спалили куклу, що представляла кацапа і московський триколюровий прапор.

Пластуни рішили доложити усіх сил і старань, щоби в найкоротшій часі побудувати або купити собі власний дім. В цьому рішилося їм допомогти і старше громадянство, що утворило Комітет, який уже почав переводити збірку датків на дім українського „Пласту“. Всі свідомі люди повинні поспішити з пожертвою на цю гарну ціль. Датки треба слати на адресу: „Дністер“ у Львові, ул. Руська 20, на вкладкову книжочку ч. 15.000 з допискою: на Дім Українського Пласту.

„Бомба“ під церквою Св. Юра у Львові

В середу 19. березня наказали шкільні власти українським школам взяти участь в богослуженнях з нагоди іменин Пилсудского. Таке богослуження відправлялося в церкві св. Юра у Львові. Підчас того богослуження кинув хтось смердючу „бомбу“ так звану петарду. Це не зробило жадної шкоди. По богослуженню, як молодіж виходила з церкви, вибухла на подвірю під церквою друга така „смердючка“. Поліція арештувала студента Вол. Мулькевича, якого підозрівали, що він належить до Української Військової Організації і кинув ту бомбу, аби перешкодити богослуженню за Пилсудского.

Арештування і ревізії в Долинщині

17. П. арештувала поліція селянського організатора Михайла Шияна з Гошова пов. Долина, по переслуханню звільнили його. 1. III. перевели ще у него ревізію — не нашли нічо. Той же днини переведено ревізію у учасників курсу „Рідної Школи“ в Долині, М. Матійціва і Гриня Тюна (обох з Белева пов. Долина). По ревізії арештовано їх тому, що ніби мали знайти якісь підозрілі папери. По переслуханню в суді Матійціва звільнено, а Тюна переведено до судових арештів. Також в „Рідній Школі“ в Долині і у прочих курсантів перевела поліція ревізії.

— 0 —

Ліярня дзвонів

Братів Фельчинських
в КАЛУШІ, вул. Сівецька 16.
і в ПЕРЕМИШЛІ, Красінського 63.
Удержує на складі понад 200 готових дзвонів.

563 Жалайте оферт та ціниників.

УВАГА!

Повідомляємо, що всім довжникам „Народної Справи“, які залягають з передплатою за I. квартал 1930 р., вислали ми **осібні упімення** поштою о вирівнання довгу.

Просимо в якнайкоротшій часі вирівнати довг і вислати передплату бодай за два три місяці вперед.

Звертаємо увагу, що нікому не зможемо подарувати залеглої передплати, так як і нам за роботу коло газети ніхто нічого не дарує а всім, прим. друкарні, треба точно платити. Тож просимо взяти це все під увагу і найдалі до 10 днів вислати залеглість враз з доплатою 30 с., які ми мусіли захиувати, бо видали їх на кошт передписки і пересилки упімення.

Редак. і Адмін. „Народної Справи“.

— 0 —

Хліб в огні.

В Ботросні в Румунії згоріло 600 вагонів збіжа. — В Данцігу згоріло 200 вагонів зерна. Підозрювають, що купці самі підпалюють збіжа, аби взяти асекурацію, бо вона мабуть принеслаби їм більше зиску, як продаж.

Адвокат

Др. Степан Шухевич

веде свою канцелярію

Львів, Чарнецького 24.

216

спілка помандрувала до арешту. А миш і не знає, яку заслугу має.

— **Запалася земля.** Коло Мельниці пов. Борщів запався кусень землі (70 метрів квадратних) на глибину 18 метрів. Люди вважають це за злий знак, але то забобон. Земля запалася, бо в тій околиці є багато підземних печер.

— **Злочини.** В Грималові застрілив господар Стибніцький свого зятя. — На дорозі з Глинян до Ляшок вбив хтось 27-літнього жида Улянера, що скуповував повісмо. — В Козаках пов. Ярослав арештували Юрка Курича, а в Рошкській Воли Івана Вату, запідозрилих в убийстві лісничого з Нової Греблі. — В Колоднічці пов. Заліщики убив хтось жида Вехсельблята і його жінку.

— **Смерть від електрики.** В Яворові у фірмі Брови Бовері працював при заведенні електрики робітник Гібнер. З необережності діткнувся електричного дроту і згинув на місці.

— **Пожері.** В Сушні коло Радехова згоріли дві панські стирти жита. Підозрівають, що хтось підпалив умисне, тимбільше, що в осені мин. року згоріла стирта ячменю. Поліція веде слідство. — 11. III. згоріло в селі Пянці, пов. Дубно господарство селянина Б. Поплавського. Шкода виносить около 8 тисяч золотих. — 14. II. згоріло в селі Гребенне, Грубешівського повіту, три господарства. Вогонь вибух нечаяно і вдалося врятувати тільки худобу. Шкода виносить десятки тисяч. На жаль треба сказати, що деякі люди, що були коло вогню, не тільки не ратували нічо, але ще й крали, що попало під руки, вже з уратованого. Є підозріння, що вогонь підложено. Погорільці — це брати Булюки, дуже свідомі, тверезі і працюваті громадяни.

— **По старосвітськи** — бо аж сім днів трівало весілля у „чудотворного“ рабіна в Белзі, який на днях женив свого сина. Що правда, тому синкови таки дещо бракувало, бо він і глухий і німий і тупоумний — але на загал хлопець нічого собі, тож дівчина і для нього найшлася. Весілля трівало аж 7 днів, було дуже величаве і голосне бо це є в звичаю рабів.

— **Який пан, такий крам.** Нам пишуть: Листонош з Вовкової коло Дубна на Волині переховує свої драгтивні кальоші — аж у поштової скринці з листами. На багатьох листах є докладні сліди „милого“ суспільства з заболоченими кальошами пана листоноша. Цікаво, що на це скаже Дирекція пошт?

— **Вдячний турок.** Якийсь турок Гуссейн Ефенді, урядник мита в Смирні (в Малій Азії, в Туреччині) хоче вивідати адресу якоїсь родини, у якої квартирував в 1915 і 1916 році, як були турки у нас на фронті. Ця родина має бути з якогось села під Богородчанами, але він пам'ятає, що родина звалась Молотович (або подібно) і там була якась Павліна. Село перекутив, каже, що звалось „Гоченко“, але такого нема. Хто пам'ятає того турка, може написати до турецького посольства у Варшаві (вул. Шопена ч. 2 а.)

— **Мстива жebraчка.** В Плужу шавельського повіту прийшла до одного господаря жebraчка і просилася на ніч, та її не приймили. Тоді вона крадьки всипала до горшків зі стравою якогось порошку і пішла. Вся родина по вечері захоувала а до ранку п'ять осіб вмерло.

Арештовання. В суботу 15. ц. м. арештовано у Львові, студента Володимира Кожухівського по переденню ревізії. Причина ревізії й арешту невідома.

— **Не штука такому й женитися.** Італійський наслідник престолу Умберто діставав, як був кавалером 2 мільйони лірів річної пенсії. Тепер як оженився додали йому ще мільйон на жінку. (Оженився з бельгійською королівною).

— **Нещаслива нога.** Емігрант Іван Марцінкович в Пітсбургу (в Америці) вже 25 разів зломив собі праву ногу, але все якось її вигоює. Це молодий 18-літній хлопець, і тому на нього впад страх, що це за нещастя його переслідує.

— **Згоріло 120 люда.** На ріці Магдалині в Болівії (в полудневій Америці) вибухла на кораблі пожежа

і займився ладунок нафти. Цілий корабель з залогою, з капітаном і з подорожними, разом 120 люда, згорів.

— **Дня 9. III. с р.** відбулися Загальні Збори Українського Гігієнічного Товариства у Львові. До Виділу увійшли: Др. М. Панчишин голова, члени Виділу — Дир. Іван Герасимович, Др. О. Подолінський, Др. О. Прийма, Др. М. Стахурський, Др. С. Парфанович, П. Куницька Ірина, І. Борим, М. Попович. До контрольної Комісії — О. Пр. Пясецький, Др. Т. Бурачинський, Др. М. Музика, Др. О. Козакевич, В. Сай. До Мирowego Суду Сен. Децикевич, Рад. Сосновський, Др. І. Куровець. Українське Гігієнічне Товариство веде борбу з пошесними недугами і удержує Протитуберкульозний Диспансер (порадню)

для грудно хорих у Львові при вул. Петра Скарги ч. 4. (Народня Лічниця), в якому уділюється порад щоденне від год. 12-2 пополудни. Вписуйтеся в члени Укр. Гіг. Т-ва, купуйте його видавництва. Адреса Товариства Львів, вул. Клушинська 3.

— **Це число (13) „Народньої Справи“** видаємо знову в обемі 8 сторінок, а по кількох числах видаємо знову збільшено. Дописи і переписка будуть іти лише в збільшених числах, бо в звичайних ізза навалу статтів нема місця давати дописи. Тому, що весняна пора дуже важна в господарстві, будемо містити в кождім числі також поради і статті для господарів, а найближчу сторінку „Українській дитині“ дамо щойно у великоднім числі.

— 0 —

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

На Україні

в Харкові **судить далі московський суд тих 45 українських свідомих діячів.** Про точний хід розправи не можливо написати, бо про це пишуть тільки комуністичні газети і перекручують усе так, як хочуть. Дещо чути також через радіо, але лише уривками.

Та все таки з того всего виходить, що обжалувані тримаються дуже добре і навіть по геройськи. Зізнають, що справді під проводом професора Ефремова завязалося у Києві тайне товариство „Спілка Визволення України“ і „Братство Українських Державників“, що змагали до звільнення України з під московської влади і до створення самостійної вільної української держави. Це товариство мало свої філії і гуртки по інших містах України, як у Полтаві, Чигирині в Винниці і в інших. Розправа потриває ще довго.

За радянської границі доходять далі відомости, що мимо того, що ніби то московський уряд відкликав розпорядок про примусову комунізацію господарів, по селах України і Білоруси дальше увихаються карні експедиції більшовиків, палять опірні села, карують людей і продовжують свою попередню роботу. **Багато ще селян утікає** за границю на цей бік, голі і босі. За один день з господарів зробилися жebraками та раді, що уйшли з життям.

З Росії

доходять відомости, що в Ленінграді і Москві є **якісь заворушення** і що Сталін (тепершній вожд комуністичної влади) мав навіть утікти з Москви. Та це ще не знати, чи то певна правда. В кождім разі велике незадоволення росте і в корінній Росії.

Московського митрополита Сергія, що стоїть за більшовицькими зарядженнями й оправдує їх переслідування церкви, вигнали вірні якось недавно з одної церкви, коли він говорив проповідь і брав більшовицьку владу в оборону.

В Лондоні

радили й радили над тим морським роззброєнням і нічого не вradiли і вже й розіжджаються.

Німеччина

підписала з Польщею торговельну умову. На підставі тої умови тепер Польща буде мати право вивозити до Німеччини тріхи вугля, мяса і ще дещо, а зате німці мають право ввозити до Польщі свої фабричні вироби, які розуміється — як будуть дешеві, закакують вироби польських фабрик.

На Балканах

знову неспокойно. Македонські повстанці змагають до освободження Македонії з під влади сербів і роблять сербам усякі пакости. Сербський уряд (югославянський) написав до болгарського, щобі порозвязував ті гуртки македонців, бо інакше Болгарія потерпить. (Ті повстанці організуються на болгарським боці).

З Індії

доходять відомости, що Ганді далі йде зі своїми прихильниками (понад сто тисяч люда) і голосить спротив Англії. Англійська влада боїться арештувати Гандія, наказала лише своїм жандармам, аби перешкаждали йому в його роботі.

Політичні новини в Польщі

Президент Польщі **згодився на димісію** (зречення) дотепершніх міністрів і було цікаво, хто почне творити новий уряд.

Показалося, що президент **присв Пилсудского**, аби став головою міністрів. Та Пилсудскі незгодився, а про причину того подав до відома в газетах. Каже, що він не міг би з соймом не то працювати, але навіть стикатися. Тому порадив президентови, щобі поручив творення уряду комусь иншому, а якби не вдалося, тоді Пилсудскі буде до послуг президента і якось йому допоможе.

І зараз потім довідалися всі, що президент запросив **на голову міністрів сенатора Шиманського.** Це сенатор з „одинки“, родом з Виленщини (так, як і Пилсудскі) і **приятель Пилсудского.** Шиманскі пробує складати уряд і кажуть, що на свого **заступника** покликав **посла Бирку** (також з „одинки“) Та які будуть нові міністри, ще не відомо. Впрочім тих нових буде мало, більшість буде тих самих, що були досі.

Ганді казав робітникам добувати сіль з моря, щобі ту сіль продавати і мати гроші на визвольну боротьбу за свободу індуського народу. Але ту сіль англійці сконфіскували. Та індуси жертвують на цілі боротьби великі суми. — Як відомо, Ганді хоче довести до освободження Індії мирним способом. Але в ріжних сторонах краю дійшло вже до проливу крови, індуси вбивають англійських жандармів і офіцирів. А недавно Ганді одержав від індуської молодіжки лист „Ми слушаємо тебе і змагаємо до свободи мирним способом; але як до трьох літ наш край і нарід не буде свободний від англійської влади, то зачнемо кроваву боротьбу. Війна почнеться 12. березня 1933 року“. Та англійці мабуть не допустять до того, вони певно вже небаром дадуть Індіям права домінії, так, як приміром Канаді, де є свій окремий уряд, військо і вся влада, а тільки є назверх залежність від короля Англії і союз з Англією. А така домінія може в кождій хвилі скинути з себе і ту зависимість.

Підчас творення нового уряду (кабінету) **сойм ані сенат не засідають.**

Недавно розкинув хтось у Варшаві коло сойму **летючки**, в яких було написано, що причиною всего лиха в Польщі є сойм і що треба з соймом зробити порядок. Обавлялися нападу на сойм і тому позамикали всі входи. Ці летючки мабуть пустили легіоністи, прихильники Пилсудского.

Польські газети тішуться, що німці згодилися підписати торговельний договір з Польщею. Пишуть, що це є ознака, що німці хочуть з поляками жити в згоді й вже не будуть нічого говорити про якусь зміну німецько-польських границь у користь Німеччини. Та треба знати, що не всі німці похваляють той договір і з цієї причини були по німецьких містах великі демонстрації. І німці пишуть, що торговля, це одно, а політика і границі це друге. Усе йде своєю окремою дорогою.

Недавно ми писали, що в Кракові були якісь **спори польських**

студентів з жидівськими. Тепер було подібно в Варшаві і у Львові, де жидівські студенти хотіли улаштувати своє віче, а польські їх розганяли. Велика суперечка була за трупи на медичнім (лікарським) відділі університету. Медики мусять для науки країти трупи померших (звичайно тих, що ними по смерті нема кому заопікуватися). До тепер країли і студенти жиди лише трупи хрис-

тіян, бо жидівських трупів не вільно їм країти (талмуд казує). Та польські студенти спротивилися тому і сказали щоби жиди постарали собі жидівські трупи до науки. І тепер жидівські рабини вибавили своїх студентів з клопоту, бо поволили країти і жидівські трупи, кажучи, що в талмуді сказано, що тіло має іти в землю, але неказано, що передтим не можна тіло порізати.

Новини з української політики

Цього тижня сталася дуже важна для нас новина, що дотичить виборів з 1928 року. Посол др. Блажкевич доказав перед Найвищим Судом, що в тернопільській окрузі в **окружній комісії сфальшовано** число голосів на некористь 18-ки, а в користь „одинки“ і через те один український посол перепав, а один з „одинки“ неправдо вийшов. В обводній комісії Збараж дописано на листу ч. 1. 200 гол., так, що замість 176 мала ця листа 376 голосів. Але ще більше безправство сталося з голосами громади Чорнокині Великі пов. Копичинці. Тут упало на українську листу (18-ку) 1063 голоси, а на одинку 151. Та в окружній записано на листу противно: на 18-ку 151, а на одинку 1063 голоси. Через тих 912 голосів, які урвано 18-ці, перепав один український посол (Матвій Яворський) а неправдо став послом „одинкар“. Воевода, Суд ствердив, що дійсно шахрайство було і 31 березня буде проголошений присуд, що послом стає Матвій Яворський, а пос. Воевода з одинки тратить свій мандат. Отакі то шахрайства діялися підчас виборів, не диво, що в нас і на Волині повиходило тільки польських послів.

На Волині приготуються люди до поновних соймових і сенатських виборів (18. травня соймові вибори в окрузі Луцьк-Рівно, 25 травня сенатські вибори в цілім волинським воевідстві). Ще раз визнаємо наших братів-волянців, щоби в день виборів всі як один пішли до голосовання і щоби віддали свої голоси тільки на листи українських національних партій. Ні один голос не сміє впасти на листу чужу по народности або інтернаціонально-сельробівську. Це значилоби, що волянців не навчив досі нічого дотеперішній гіркий досвід і що вони пхають самі свою шию в ярмо. Думаємо, що так не буде, і віримо, що при цих виборах волянські люди направлять свою помилку з 1928 року та покажуть, що вони свідомі українці. На усяких виборчих зборах або на вічах національних партій. Домагайтеся щоби партії поступали згідливо і щоби собі при цих виборах взаємно помагали. Лише цим способом уйдемо зазіханню шкідливих народо-ви чужих гіен.

Сенатор Шиманські нараджується з усіма клубами послів над утворенням нового уряду. Він запросив також на нараду українських послів. В делегації від Українського Клубу були послі: Д-р Дм. Левицький, В. Целевич, С. Хруцький і д-р Блажкевич. На запит Шиманського, як відносяться українці до польської держави, делегація відповіла, що український нарід, як кожний живий нарід, змагає до своєї самостійности. Дальше сказали, що всі дотеперішні польські міністри і взагалі уря-

ди не уважали українців громадянами на рівні з поляками. І тепер не маємо надії на ліпше; щоби було ліпше, мусілоби все польське громадянство і всі політики змінити своє вороговання до українців. Говорили також про скруту на селі, про покривдження українських шкіл, про український університет, якого українці вже довгими роками даремно домагаються, про нову намірену колонізацію, як нею український нарід обурений, та про поступовання з православними українцями на Волині.

Обіцяв пан кожух.

В 8-ому числі „Народньої Справи“ писали ми про те, що міністерство скарбу розложило залегли за 1929 р. податки на рати. Була надія що нашим селянам воно бодай трохи стане в пригоді. Тимчасом показується інакше. Пише нам наш муж довіря з Гнильча пов. Рогатин, що в його селі сидять аж чотири ескекутори і безощадно стягають податки ще й з процентами. На вношені просьби і відклики скарбові урядники відповідають насмішками. Розуміється на це вже нема ніякої іншої ради як та, що треба зібрати випадки усіх таких надужит в кожному селі і подати їх до „Народньої Канцелярії“ Львів уліця Костюшка 1. а. Треба також докладно прочитати статтю про податкові полекші в 8-ому числі „Нар. Справи“ на стор. 8., де сказано, що скарбові уряди самі, без жадної просьби, мають розкладати той залеглий податок на рати.

—o—

Поможіть інвалідам

До громад в краю, які найкраще зрозуміли потреби нашого Товариства та важку долю інвалідів УГА, належить безумовно громада ТИШ-КІВЦІ в пов. Городенка. Ця громада постійними жертвами за минулий 1929 р. вплатила до Українського Товариства Допомоги Інвалідам **зол. 362.41.**

Жертви з цієї примірної громади прислалі чит. просвіти, кооперація, В. Глуханюк, В. Петлюха, П. Петруняк, І. Дідич, В. Вівчарик, Діточий Садок, В. Гафтуняк, В. Білик, о. М. Грималюк, Гнат і Ю. Бандурка.

В січні і лютні 1930 р. вплинуло вже від цієї громади **зл. 102.85.**

Є це одна з найкращих і найсвідоміших громад в краю. За свою жертвенність заслуговує вона на окреме, публичне признання.

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ
У ЛЬВОВІ.

—o—

410 запомог по 120 золотих на суму 49.200 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 406-ої до 410-ої?

406. Романишин Андрух с. Ни-коли Литвинів пов. Підгайці корова впала 22 лютого 1930.

407. Сушко Гринь Костя, — Опака п. Підбуж пов. Дрогобич ялівка впала 6. лютого 1930.

408. Мельник Луць с. Андрія — Сороки п. Бучач — пов. Бучач корова впала 11. березня 1930.

409. Рогульський Дмитро с. Івана, Колодниця п. Конюхів повіт Сирій корова впала 12 березня 1930 року.

410. Іван Шлапак с. Михайла Бахновате п. Турка пов. Турка, віл впав 13 березня 1930.

Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів на руки мужів довіря.

Кому не можемо признати запомоги?

1) Анна Дюг, Голинь п. Іосо, корова впала 20. березня 1930 а передплата була вплачена тільки до 15 жовтня 1929.

2) Іван Кропивницький с. Матія Орове п. Стебник пов. Дрогобич передплату вислав 10. березня, якою покрив довг, а корова впала 12 березня, значить був попередній передплатником тільки два дні, а

треба, щоби від відновлення передплати до випадку минув бодай 1 місяць.

—o—

— Маємо відомости, що тепер з настанням весняної пори — трапляється по наших селах багато випадків між худобиною. Знаємо, що не мало тих випадків було в останніх тижнях також в тих наших передплатників, що залягають з передплатою. Вони не присилають навіть повідомлень про це, бо знають, що через неточну передплату не могли одержати запомоги. Нехай це буде остерогою для дру-гих, що залягають з передплатою. Шкода нам тих людей, що з легкодушности або недбайливости задовжуються з передплатою а потім в разі випадку не можуть дістати помочі. Ми дуже радо виплачуємо запомоги точним передплатникам і ще не було випадку, щоби ми в разі випадку відмовили запомогу тому, хто в день випадку не мав у нас довгу і сповнив інші легкі умови. Тому просимо над тим подумати особливо тих, що тепер залягають з передплатою і чим скорше її вирівнати, щоби запевнити собі правильну висилку газети а в разі випадку запомогу.

Не сходім на дідів!

Сего тижня прийшли до нас егзекутори, грабити за податок. Пописали, що лиш попало їм під руки, навіть і кури. Ну, треба подумати, що то вже буде крайня біда, коли і кури буде треба гнати на ліцитацію.

Люди почали просити, що нема тепер звідки заплатити податку, бо все дешеве, а в декого і нема що продати. А егзекутори гордо відповідали: „Нас то мало що обходить. Нас тиснуть із уряду скарбового“. Кажуть, що якби селянам біда то би не носили кальоші та лякери. А як прийде неділя, то в місті цілий день всі хідники заповнені сільськими „паннами“ в шовкових панчохах. І мають слухність, бо так є. Лише ті пани не знають, що та сільська „панна“ остатну ложку молока з меже дрібних дітий у мами видерла тай остатне яйце. Лише коби мала кальоші тай шовкову спідничку. А кілько то не один „паннич“ вже наборгував у жиди? А бідний тато лиш забудеся, як прийде картка заплатити. Прийди до уряду громадського, а там що тижня приходить тузін жидівських упіменень, а то все за лахи тай за бокс. Ну, і нащо того? Ой, братчики, схаменіться, бо ще от-от то не так, що по панськи уберетеся, але і голі можете ходити.

Але тепер ще можна лихови зарадити, якби лише хотіти. Перший ратунок є, нічо инше, лише освіта. Кожний чоловік, котрий хоче гідно жити, мусить передплачувати і читати таку рідну часопись, як приміром „Народня Справа“. Така щиронародня газета порадить і потішить. Научить, як зачати жити, аби не бідити, та аби так зробити, щоби наших пявок на селах не стало. Другий ратунок: Не купуй і не

боргуй такі річи, що неконче потрібні. Латайте свою стару свиту і чоботи, а не дайте свою працю за пів дармо. Побачите, що будете здорові і не збанкрутуєте. Перестаньмо курити і пити горівку і тим побідимо. Бо горівка, то наші окуви, вона помагає ворогам ломати нашу силу і забирає нашу честь. Але нащо тут ради? Найліпше переконуєтеся самі на собі. Бо певно не один з вас по панськи вбрався, а в череві циганська музика вальца грає. Подивися на ті жидівки, які вони гладкі, а на лиці червоні, як кавуни. А чому то так? Таж ми маємо все своє: і хліб і молоко і яйці. Чому ж ми такі, а переважно молодь, що можна відразу класти в домовину. Бо все несемо їм за латки і иншу непотребу! Але берім собі від жидів примір. Жид доки не заробить, то снідати не буде. Але як голоден, то і убиратися не хоче. В нас знов противно. Голодний буде а наборг возьме, коби лиш вбратися! Зато жидівська дитина росте, як гриб по дощі, а наша вяне. Жид ще рано спить, а в него вже під дверима стоїть сільська дитина зі своїм молоком. Тай ще і хату йому позамітає! Отож послушайте, мої братчики і сестри, хто почувается до таких поступків, бо є таких дуже багато. Не дайте свою працю за дурно. Вбираймося під міру, хто в що може, то буде краще. А пявки наші помалу будуть вянути. Отжеж перестаньмо так робити. Най не мають із нас посміховиської! Зробімся ошадні і розумні і кріймо так, як можемо. Як тепер притіснимосся, то колись поширимосся, як тепер походимо в прабатьківській свиті, то колись ходитимемо в гарнім жупані. Лише подумайте, чи то не щира правда. Писав Дмитро Мазуркевич

кисне. Щоб прискорити квашення — киньте 2-3 куски хліба і пів ложочки соли. Осад і плісня зверха зчищуйте, покуштуйте чого бракує і чи вже вкис. Коли квас добрий, винесіть в холодне місце. Квас з хлібом робіть в меншій посуді, щоб скорше його зужити.

—o—

НОВА МОДА

Ой які тепер люди, що сором казати, Бо усе новуюмоду стали виробляти. Оден зробив чоботята, в горі не хватили, Він червоним наточив, щоби непропали. А як другий це zobачив, подумав, що мода, І собі такі зробив, аж дивитись шкода. Штани роблять з „галіфем“ зпереду шнурками, Хоча цілі, та латають різними латками. У одного таки справді вже були подерті, Грошей нема на нові, приходиться вмерти. Але якось він придумав, бо талант мав зроду, І вилатав він штани на новую моду. А як другі zobачили і собі вже роблять І тепера всі у штанах у перістих ходять! Ще писавби, бо є що, але і так лишу, За жіночу іще моду другий раз напишу. Т. П.—ук, з Волині.

Нема чого їхати в Познанщину!

В 8 ч. „Народної Справи“ писали ми в статті „Несовісність“ про те, що деякі українські часоки напось оголошують заклик польських фірм, що намовляють наших селян їхати на якусь парцеляцію в Познанщину.

Наслідки тої необдуманой роботи деяких наших газет, не дали на себе довго ждати. Між нашими селянами, які мають довіря до своїх газет, поширилися казочні вістки про якісь там великі благодати в Познані, про те, що ніби там дуже добре і земля дуже дешева, то що. І до нашої редакції приходять уже запити, від наших селян, які радяться, якби то поїхати на таку ніби то „корисну“ парцеляцію.

Щоби отже баламуцтво дальше не ширилося, кажемо ще раз:

Ішучо не радимо нашим селянам їхати на якунебудь парцеляцію до Познанщини, бо маємо підстави не вірити, щоби наш нарід міг там якунебудь розвиватися.

Усі оголошення про рай у Познанщині поміщують газети за гроші, не розслідуючи при тому правдивости тих оголошень. Такі оголошення дістала й наша редакція, але ми не хотіли навіть за добрі гроші помістити їх. Уважаємо, що українські газети, котрі такі оголошення поміщують, роблять нашим людям дуже злу прислугу.

—o—

В НАРОДНІЙ СПРАВІ МОЖНА НАБУТИ

за попереднім надісланням грошей такі театральні штуки:

Михайло Кирик: Де горівка буває, там добра немає, народня штука в 3-ох діях	зол
Т. Е. Красиславич: Блудні вогники штука в кооп. життя в 5-ох діях	1'50
М. Л. Кропивницький: Вій фантастична комедія на 5 дій в апертевом і партитурою	1'50
Дмитро Николишин: Самсон	12—
Марія Пеленська: Св. Николай, сценічна картина	2'50
Евген Рудий: Більш засоромився, як налюбився, комедія на 2 дії	0'50
М. Старицький: Маруся Богуславна, історична драма на 4 дії з прольогом і партитурою	1—
І Тобилевич: Паливода, комедія зі співами і танцями на 4 дії	6—
Фердинанд Томек: Русалка Бжліка, драма в трьох діях (діточе)	1'50
П. Франко: Борислав сміється, драма на 4 дії після повісти І. Франка	0'60
Захар Беркут, історична драма на 4 дії	2—
А. Ф. Шатковський: Кума Марта, песа на 5 дій	2—
І. Ярославич: Чортеня, комедія в 3 діях для сільських аматорських гуртків	2—
	1'50

— — — На порто одной книжки треба дати 25 сот. — — —

Недоля сільського ремісника

10. березня говорив в сенаті сен. Кузьмин про переслідування і труднощі що їх терплять українські дрібні ремісники від адміністраційної влади.

Арт. 2 розпорядку президента з 7. VI. 1927 р. постановляє, що промислово-зарібкове продукційне заняття, виконуване побічно і виключно при помочі осіб, що належать до родини або до домашної служби, є заняттям свободним і не підлягає ніяким обмеженням обовязуючого промислового закона. З того виходить, що сільський ремісник, котрий виконує своє ремесло у вільних хвилях від господарської роботи, не підлягає ніяким промисловим податкам і не має купувати патенту.

Але в практиці та справа виглядає зовсім інакше. Поліція доносить про сільського ремісника до староства, яке, розуміється, накладає зараже кару.

Ці карі доводять до того, що такий ремісник перестає виконувати своє ремесло, бо йому не оплачується шкіра за виправу; не оден і на кару не заробить.

Сенатор подає багато прикладів, між ними такі:

1) Василь Грицишин хлібороб в Волчківцях зборівського повіту, в вільних хвилях виконує в малій будці ковальство. Поліція донесла, староство покарало гривною 10 зол.

2) Микола Юрчишин господар в Озірній в вільних хвилях в літі працює як тесля при будові господарських будинків. На донос поліції покарало його староство гривною 15 зол.

Та на карах ще не кінець, бо скарбові інспекторати роблять своє і накладають на сільських ремісників такі податки, що ті за цілий рік того не заробляють. Наприклад Ілько Гладун в Черчу пов. Рогатин крім господарки займається у вільних хвилях ковальством. Інспекторат скарбовий вимірив йому аж 90 золотих податку від ковальства, хоч він стільки зовсім за рік не заробить.

Говорив також сенатор Кузьмин про те, як відноситься влада до

українського населення у справах торговельно-промислових. І так наприклад кооперативі „Згода“ в Вертелці Зборівського повіту, відмовило староство промислової концесії на тій самій основі, на якій лізніше признало ту концесію особі української народности. Сенатор відчитав дотичні резолюції староства і воевідства.

—o—

Б. Секундар загального шиталю
Др. В. Кашубинський
спец. недуг внутрішніх і діточих
орд. від 9—11, 3—5
Львів, вул. Грунвальдська 11. а.
ріг Задвірнянської, давн. Садівницької, бічна
Льва Сапига. — Телеф. 8347

Будьмо культурні на кождому кроці!

Іхав я вчора залізницею. Прийшов трохи за вчасно, сів у вагоні та читаю книжку. Сходяться люде, вагон заповнюється — врешті за 5 минут відїзд — повно людей в вагоні, ще й протиснутися нема куди.

Аж враз — ще це? Якийсь туліт, крик і до вагону пається з галасем ціла товпа хлопців з куферками. До війська, значить, ідуть. В дверях кажуть їм, що нема місця, що тісно, а ті: „Що значить — нема місця? Мусить бути!“ — і силоміць, давлючи всіх, влізли на коритар та порозкладалися зі своїми скринками. Люде якось стиснулися.

Та коби тільки це. Виїздимо, а ту між ними якийсь провідник як не зачне клясти. А на цілий вагон, а такими словами, що аж вухо вяне. А його побратими задивилися на него тай давай собі: одні вже жиди чіпають за бороду — а другі зачали пісню — але чи то пісня? — якийсь рев.

Пішов я до того проводира, (а всі на мене здивляються, бо я в вишиванці і часопис свій в руці маю) тай прошу, аби заспокоїв себе тай своїх колегів, а той як не гукне: „Марш, бо я до війська іду!“

Вступився я — тай сором мені

кровю на обличча бе. Ледви доїхав до стації — а чув я, як довкола говорили: „Ото дзіч! Дзікуси!“

Скажіть мені, добрі люде тай ви селяне, що себе шануете, чи таке поступовання на місці? Чи наші парубки все мусять, як йдуть до війська, показувати себе дикунами, коли ми такими не є? Таж воно було би так гарно — якби ті парубки увійшли спокійно, сили, перепросили. І якби вони інтелігентно говорили, заспівали! Приємно було би з ними їхати і кождий би казав: От українці! А ще-якби тоді зі мною їхали німці або й французи?

Гей, Ви свідомі хлопці, підвчть тих, що ідуть до війська, щоби не робили Вам і цілому Народові Українському встиду!

Бо певно, що в ту дорогу нікто не вибирається з утіхою, але культурним треба бути все і всюди.

Іван Сич.

—o—

Нові драчки!

(Пересторога нашим громадам і радним громадським)

Над нами повисли нові хмари. Від наших бідних сіл жадають нових драчок. В послідних днях скликають староства сесії вїтїв і наказують, аби у всіх громадах ставлено якісь памятники або памятковї таблиці польських діячів, та аби купувати для урядів громадських і всяких інших установ їх портрети.

Отож звертаем увагу наших громад, а в першій мірі зверхностей громадських і вїтїв громади, що вони не є обовязані це робити, а старости не мають права громадам цього наказати. І коли вїт та Рада громадська такого наказу староства не послухають, нічо їм за це не може статися, бо ще раз повторюем, що нема ніякого права, щоби староста чи хтонебудь мав право це від наших громад жадати. Наші села і селяне тепер так зруйновані і мають тільки своїх видатків і потреб, які жадна власть не заспокоює, що не можуть марнувати гроша на таку нову драчку!

—o—

Примірні громади.

Рада громадська в селі Тишківцях пов. Городенка ухвалила в своїм бюджеті на 1930 рік 400 зол. на „Рідну Школу“, 200 зол. на укр. Інвалідів, 100 на читальню „Просвіти“ і 120 зл. на „Діточий садок“. Повітовий Виділ ухвалу затвердив.

Рада громадська в Межигірцях повіт Станиславів при ухвалюванні бюджету призначила на „Сільський Господар“ 150 золотих на „Рідну Школу“ 50 зол. і на бібліотеку 50 зол. Ухвала перейшла одногосно.

Честь таким громадам, як Тишківці і Межигірці.

Скільки є в Польщі поліції.

Польща має понад 34 тисячі (34.457) поліцаїв, з чого 966 є вищих урядовців, а 31.602 звичайних поліцаїв. Пересічно припадає оден поліцай на 650 мешканців. Поліційних комісарятів є в Польщі 185, повітових поліційних команд 253, постерунків 3.287.

Найбільше поліції є на т. зв. „Кресах“ східних і західних, себто на землях, де живуть українці білорусини і німці.

НОВІ ВІНАХОДИ.

В Нью-Йорку (в Північній Америці), в на 42-ому поверсі каменіці-хмародера годинник, що дуже докладно показує час, мимо того, що його ніхто ані не накручує ані не регулює. Цю роботу робить радіо, себто бездротний телеграф, при помочі котрого вчені з місцевости, віддаленої кількисот кілометрів, регулюють і накручують той цікавий годинник. На це є в годиннику відповідні електротехнічні урядження.

В другому американському місті, винайшли такий прилад, що сам без ніякої людської обслуги запалює електричні лампи, на знак поданий трубою. Пробі переведжені з тим апаратом дали дуже добрі висліди. Літак, що летів вночі над містом в висоті 600 метрів, дав такий сигнал трубою і в одній хвилині спляче місто було залите потоками світла. — Є на світі, як видно, краї, де не лише про податки і драчки думають.

Моглоби бути гірше...

Батько (прочитавши свідоцтво): Чи ти не встидаєшся бути останнім учеником з усіх вас двадцять в класі?

Івась: То моглоби бути ще гірше...

Батько: Якто?

Івась: Ну, а якби було сорок учеників у класі?

Щирий

Жінка до чоловіка: Ого, ти вже знов, як бачу, вертаєш з коршми! — А щож, ти хотілаби, аби я там завжди сидів?

З СТАРОГО ГВІЗДЦЯ пов. Коломия довідомося, що в селі докоряють Парасці Сірадук ж. Василя, що ніби то вона написала допис про місцеву кооперативу до „Н. Справи“ Осьтут заявляємо, що Параска Сірадук тої дописи не писала, а писала тільки про смерть б. п. Ст. Стражника Редакція

БЛЯТИ ТКАЦЬКІ сталеві і килимарські всіх густот і ширин. Нити покостовані Пряділки. Гремлі до вовни і всі прочі ткацькі прилади виробляє „Бардо“ М. Кучер, Львів, Богданівка 25. 584

50 ПРОЦЕНТ знижки в березні. Хто до 31 березня више зл. 15 (замість зл. 30) одержить книжку: „Підручник лічення домашніх звірят“ (189 рисунків, 7 коль. таблиць). Замовляти: О. Кирилович („Трембіта“), вул. Карпатська 83, Коломия. 556

КУРИ Орцінгові жовті, великі, яйце 60 ст Стефанія Бурдон, Брахівка, п. Соколівка, к. Ожидова. 579

МИХАЙЛО Бережницький с. Миколи ур. 1897 Дрогомирчани, пов. Станіславів уневажнює згублену військову книжочку видачу через ІКУ Станіславів. 583

ПРОДАМ бика і телицю сіментальської раси. Зголошення: Нетро Скоропата в Мельниці н. Дн. 582

УКРАЇНСЬКИЙ інструктор музики має честь повідомити всі Українські Товариства котрі вже у себе заложили духову оркестру а не мають ще доброго інструктора — що вище згаданий інструктор музики служив у трох військових оркестрах, себто в австрійській, українській і польській. Має музичний іспит і довголітню практику як також викажеться більшим числом дуже гарних посв'чень. Хто потребує доброго інструктора музики і хоче, щоб його оркестра скоро і гарно уміла грати з нот — хай зголоситься особисто або скоро напише лист на адресу: Василь Бабій, інструктор музики Вигнанка долішня вул. Стрільнича почта: Чортків. 581

Кождий свідомий Українець

купить собі

ПОРТРЕТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І ІВАНА ФРАНКА,

двох найбільших українських поетів і письменників.

Ці портрети видала „Народня Справа“ і продається їх по дуже низькій ціні: і золотий за пару образів.

Портрети великі, на гарнім грубім папері з відповідними підписами.

Першу посилку портретів вислали на адреси мужів довіря, в тих селах, де є більше наших передплатників, щоби вони могли якнайскорше їх розпродати. Котрий муж довіря не отримав портретів, а мавби надію їх продати, нехай зараз до нас напише, а ми вишлемо йому бажану скількість, таке число, яке певно в його селі зможе розійтися. При тим зазначаємо, що пор-

трети можна продавати тільки парами (Т. Шевченка і І. Франка) а не віддільно. Пара коштує 1 золотий.

Як би хто хотів замовити собі в нас окремо одну чи дві пари, то мусіть прислати наперед належитість і 50 с. на порт. Але хто замовить принайменше п'ять пар портретів (5 Т. Шевченка і 5 І. Франка), той може вислати тільки належитість (5 зол.) а ми пошту оплатимо самі.

Розуміється, що ці портрети повинні знайти не тільки в кожній приватній хаті поруч з образами святих, але також конечно в кожній читальні, кооперативі і в иншій українській установі.

Замовляти і слати гроші на адресу:

„Народня Справа“, Львів, ул. Боїмів 4.

За післяплатою не висилаємо портретів.

Користайте тепер з тої доброї нагоди і купить собі ті гарні портрети за таку низьку ціну.

ХЛІБОРОБИ!

СЕЛЯНЕ!

Читайте часописи і книжки В-ва Господар. Тов-ва

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР

Львів, вул. Зіморовича 20. I. пов.

„Сільський Господар“ ілюстрований господарський часопис двотижневик.

„Український Пасічник“ одинокий пасічний часопис на західно українських землях, місячник.

КАЛЕНДАР ТА ГОСПОДАРСЬКІ КНИЖКИ.

Купуючи та читаючи видання „Сільського Господаря“ маєте користь самі, бо шляхом науки поліпшите свою господарку та збільшите дохід з неї, а Вашому Товариству дасте змогу вести організаційну працю і сільсько-господарську освіту серед народу!

Оказові числа і ціни книжок пересилаємо даром.

КУПУЮЧИ ПАПЕРЦІ ДО КУРЕННЯ

КАЛИНА

з одинокої української кооперативної фабрики „БУДУЧІСТЬ“ в Тернополі причиняється до розресту рідного промислу і дає заробіток українському робітництву. 386

Хто дістає 120 золотих запомоги?

1) Запомогу 120 золотих одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменше 2-річна — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погиблою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибла штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день впадення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Посвідку про загиб'ль треба вислати найдалі до 5 днів по випадку.

4) Передплата на „Народню Справу“ вносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

5) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

6) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди вислати нову, заки скінчиться попередня, бо часом і день перерви може стати на перешкоді призначенню допомог.

Одинокий кооперативний склад
дутих інструментів в Галичині

**УКРАЇНСЬКА
КНИГАРНЯ**

ЧОРТКІВ (Нар. Дім)
Телеф. ч. 10.

Відділ
музичних
інструментів

Представителі найбільших чеських фабрик
A. Riedl, Graslitz, C. S. R. 370

Нерволь

Хеміка Д-ра Францова, одинокий радикальний і випробуваний, середняк натирання против

РЕВМАТИЗМОВІ
коленю з причини перестудження, пострілу іскіасові і т. п.

Жадати в аптеках! Жадати в аптеках!
Виріб і головня продаж:

Аптека Миколяша
Львів, Коперника 1 445

„ЕЛЕГАНТ“

Одинока найліпша й овердінна
ПАСТА ДО ВЗУТТЯ
КОНСЕРВУЄ ШКІРУ

Уживайте лише цю ПАСТУ!

— Адреса: —
Львів, Кордецького 5.

ДЛЯ ВЕСНЯНИХ ЗАСІВІВ

ТОМАСИНА

тисячкратно випробована

ТОМАСИНА ділає довго тривало, тому є дешева.

ТОМАСИНА ділає сейчас як розпускаєма в почвовій воді.

ТОМАСИНА дає видатний збір збіжа і окопових, запобігає виляганню.

ТОМАСИНА відквашує почву, містить в собі крім фосф. квасу 5% видатного вапна.

Замовлення Томасини на час є конечно!

ЙОСИФ КАРРАХ
Львів, вул. Костюшки 18.
Ціники і проспекти даром і оплачено.

ПОСАДА для дяка безженного з добрим голосом, що уміє провадити хор, є в Чолганях почта Болеків, Дотації треби і около 300 зол. роківщини зерном або грішми. Ближні услія на місци або за надісланням значка поштового на відповідь. — Уряд парох. 568

КОЛИ хочете мати хосен з курий, то заведіть у себе расові кури. Найкращі кури на нашій господарстві є „Ваендоти білі“ котрі дуже добре несуться знамениті на м'ясо, а пір'я уживають на подушки. — Розпловові яйця по 70 сот. зашт. їх висилає Василь Домашевський почта Микуличин. 572

26 і 14 моргові господарства враз з хатою, господарськими будинками і різними машинами до набуття на догідних усліях. Зголошення слати на адресу: Дир. Шахнович — Бібрка. 573

ПЕТРО Яневич, сви Кароля і Марії ур. 1902 в Лучинях, пов. Сокаль уневажнює згублену військову книжочку видану через ІКУ Рава Руська. 580